

особистісний розвиток та активну участь у суспільному житті. Завдяки цій компетентності людина здатна залишатися актуальною на ринку праці, підтримувати високу якість життя та зберігати інтелектуальну активність. У кінцевому результаті навчання впродовж життя є основою сталого розвитку як особистості, так і суспільства в цілому.

Література

1. Євтух, М. Б., Скорик, Т. В. Акмеологічний підхід до становлення професійної успішності майбутнього вчителя. *Тенденції розвитку вищої освіти. Педагогічні науки*. 2020. Вип. 7 (163), с. 8-13.
2. Зязюн І. А. Неперервна освіта як основа соціального поступу. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. Вип.1, с. 15-23.
3. Огляд Професійного стандарту вихователя закладу дошкільної освіти. URL: <https://naurok.com.ua/post/oglyad-profesiynogo-standartu-vihovatelya-zakladu-doshkilno-osviti>.
4. Фазан В. В., Манжелій Н. М., Фазан Т. П. Формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до професійного розвитку та самовдосконалення: акмеологічний підхід. *Естетика і етика педагогічної дії*: зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. 2024, Вип. 29, с. 33-42.
5. Ярославцева, М. І., Пехарева, С. В. Методи і форми підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку до професійної самореалізації. *Педагогічні науки*. 2019. Вип. 87, с. 176-182.

2. Інноваційні рішення початкової освіти в умовах сталого розвитку.

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ РІШЕННЯ

Гібалова Н.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
gibalowa@gmail.com

Актуальність. Цілі Сталого розвитку ООН (ЦСР) окреслюють глобальний план дій для побудови кращого майбутнього і адаптуються для кожної країни, що доєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. У контексті України ЦСР спрямовані на вирішення широкого спектру соціальних, економічних та екологічних проблем, включаючи якісну освіту: ціль №4. Для досягнення ЦСР «Якісна освіта» мають бути виконані завдання, що потребують «підвищення якості вищої освіти та забезпечення її тісного зв'язку з наукою» [4, с. 34].

На виконання рекомендацій щодо досягнення четвертої цілі Сталого розвитку в Україні відбувається реформа вищої освіти. Зміни стосуються і професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів: створення нових стандартів вищої освіти, розроблених на основі компетентнісного підходу; оновлення та перегляду освітньо-професійних програм; змісту освітніх компонентів; форм, методів і технологій навчання. Впровадження концепції Нової української школи робить ще більш актуальним питання реформування педагогічної освіти. Заклади вищої освіти стикаються з новими викликами, що вимагають невідкладних рішень та переосмислення підготовки майбутніх педагогів.

Мета статті – представлення результатів впровадження мережевих науково-дослідницьких проєктів, що є інноваційним освітнім рішенням у формуванні

дослідницьких умінь учителів початкових класів в контексті досягнення цілей сталого розвитку ООН в Україні.

Методика і організація дослідження. Методи дослідження: теоретичні (аналіз, узагальнення, порівняння); емпіричні (тестування, анкетування, метод експертних оцінок). Організація дослідження включала етапи: 1) визначення структури дослідницьких умінь у контексті «Професійного стандарту вчителя початкових класів» та Стандартів вищої освіти; 2) розробка організаційно-методичного забезпечення; 3) впровадження мережових науково-дослідницьких проєктів у процесі підготовки майбутніх вчителів початкових класів на кафедрі початкової освіти ПНПУ імені В.Г. Короленка; 4) перевірка ефективності запропонованої технології формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкових класів.

Результати дослідження. У «Професійному стандарті вчителя початкових класів» [1, с. 25] до трудових функцій вчителя включається **безперервний професійний розвиток** (функція Д), що реалізується за умови сформованості в учителя *інноваційної компетентності* – здатності затосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання педагогічних проблем. Структура інноваційної компетентності включає дослідницькі вміння, їх операційний склад представлено на рисунку (рис.1).

У Стандартах вищої освіти України першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти зі спеціальності – 013 Початкова освіта виділяються обов'язкові програмові результати навчання, що передбачають формування умінь «збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності»[2]; «мати уміння розв'язання проблем початкової освіти, необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності, з метою розвитку нових знань та процедур»[3].

Означені програмові результати навчання корелюються з виділеним у нашому дослідженні операційним складом дослідницьких умінь. Вони мають формуватися у майбутніх учителів початкових класів у процесі навчання не лише таких курсів, як наприклад, «Основи наукових досліджень у початковій школі» (на бакалаврському освітньому рівні) чи «Методологія та організація науково-педагогічних досліджень» (на магістерському освітньому рівні), але й у процесі вивчення інших освітніх компонентів циклу професійної підготовки. Це може бути зреалізовано, якщо викладач залучатиме студентів до науково-дослідницької діяльності і використовуватиме іноваційні освітні технології.

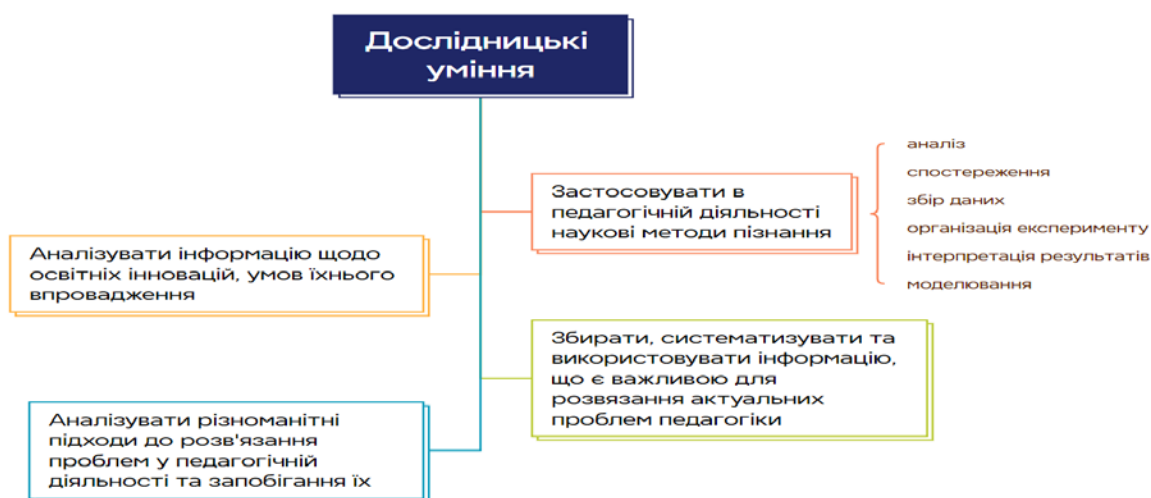

Рис. 1. Операційний склад дослідницьких умінь інноваційної компетентності вчителя початкових класів (за «Професійним стандартом вчителя початкових класів» [1]).

Дієвим інструментом для досягнення поставленої мети є інтеграція цифрових і проектних технологій, що реалізується через науково-дослідницькі мережеві проекти (форма організації навчально-дослідницької діяльності, що передбачає використання цифрових технологій для взаємодії учасників проекту, обміну інформацією, спільного вирішення дослідницьких завдань та презентації результатів).

Інноваційна технологія була апробована у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів на кафедрі початкової освіти ПНПУ імені В.Г. Короленка. Студенти виконували науково-дослідницькі проекти: «Використання цифрових освітніх ресурсів у практиці початкової школи», «Дослідження систем ШІ у відтворенні біографії Василя Сухомлинського» (ОК «Цифрові технології у початковій та вищій освіті»); «Інтерактивний глосарій» (ОК «Проектування інформаційного освітнього е-середовища»). Результати дослідницького пошуку студентів були оприлюднені на науково-практичних конференціях та семінарах, цифровій науковій платформі кафедри, контрольних заходах, практичних заняттях.

Висновки. Упровадження мережевих науково-дослідницьких проєктів у процес підготовки майбутніх учителів початкових класів сприяє формуванню у них дослідницьких умінь, необхідної для досягнення ЦСР №4 «Якісна освіта», що є важливим кроком на шляху до реалізації глобальних цілей Сталого розвитку в Україні.

Література:

1. Професійний стандарт за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель початкової освіти” URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/Nakaz_2736.pdf
2. Стандарт вищої освіти України. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь – бакалавр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність – 013 Початкова освіта. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf>
3. Стандарт вищої освіти України. Другий (магістерський) рівень вищої освіти. Ступінь – магістр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність – 013 Початкова освіта. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/08.04.2024/013.Pochatkova.osvita-mahistr-480.vid%2008.04.2024.pdf>
4. Цілі Сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

МИСТЕЦЬКІ ІНТЕГРАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Довгань Ю. Ю., Черкасова А. І.

*Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Nastyaromanenko74@gmail.com*

Сучасний розвиток суспільства і освіти активізують українську та світову наукову спільноту до осмислення універсальних можливостей мистецтва, яке, впливаючи на емоційно-почуттєву та інтелектуальну сферу людини, породжує систему цінностей і ціннісних установок, а мистецькі образи формують особистісне ставлення людини до дійсності.

Мета роботи – визначити потенціал мистецьких інтегративних технологій для використання в початковій школі, що сприяє досягненню цілей сталого розвитку.